

ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන බැංකුව - 2013

ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන බැංකුවේ 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් ප්‍රකාශනය, විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරු වල සාරාංශයකින් සමන්විත 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සහ 2008 අංක 41 දරන ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන බැංකු පනතේ 33 වන වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමණාකරණයේ වගකීම.

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමණාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම.

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතවලට (ISSAI 1000-1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතවලට අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා ගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම්කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිත අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට උපකාරීවන විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීම විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස බැංකුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නාවූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් මණ්ඩලයේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය හා ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) හා (4) උප වගන්තිවලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

මාගේ විගණන මත සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 සංස්ථාගත තොරතුරු.

2008 අංක 41 දරන ප්‍රාදේශීය බැංකු පනත යටතේ වයඹ, සබරගමුව, කදුරට, උළුව, රජරට සහ රුහුණ සංවර්ධන බැංකු ඒකාබද්ධකර 2010 මැයි 01 දින ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන බැංකුව පිහිටුවන ලදී. ආරම්භයේදී ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන බැංකු 6 ක නිවුණ වත්කම් හා වගකීම් මාරු කරන ලදී.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන.

2.1 මතය.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන බැංකුවේ මූල්‍ය තත්ත්වය හා එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකර්මය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත වලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයන් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම.

2.2.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු.

(අ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් බලපත්‍රලාභී වානිජ බැංකු හා බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකුවල ආයෝජන අරමුදල් ගිණුමේ මෙහෙයුම් මත නිකුත් කර ඇති මාර්ගෝපදේශයන්ට අනුව, ආයෝජන අරමුදල උපයෝගී කරගෙන ප්‍රදානය කර ඇති ණය සංඛ්‍යාව, එක් එක් වර්ගයට අයත් ණය වලින් හිඟ ණය වල එකතුව, පොළී අනුපාතයක් හා ණය භුක්තිය යනාදියට අදාල තොරතුරු මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සටහනක් ලෙස අනාවරණය කළ යුතුව තිබුණි.

2011 වර්ෂයේ සිට රු. 961,314,656 ක මුදලක් ණය ප්‍රදානය කිරීම සඳහා ආයෝජන අරමුදලින් බැංකුව උපයෝජනය කර තිබුණි. එසේ වුවත්, මේ පිළිබඳව මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල අනාවරණය කර නොතිබුණි.

(ආ) ඉහත මාර්ගෝපදේශය පදනම් කරගෙන කරන ලද ගණනය කිරීම් වලට අනුව, රු. 259,066,092ක මුදලක් 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට ආයෝජන අරමුදලට මාරු කළ යුතුව තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. එසේ වුවත්, බැංකුව විසින් මාරු කර තිබුණු මුදල රු.223,797,289 ක් පමණක් වූ බැවින් 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මාරු කිරීමට අවශ්‍යව තිබුණු මුදලින් රු.35,268,803 ක් අඩුවෙන් මාරු කර තිබුණි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රඳවාගත් ලාභ සහ ආයෝජන අරමුදල් ශේෂ පිළිවෙලින් එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් හා අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

2.3 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවීම.

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ අනුකූල නොවීමේ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

නීති, රීති, රෙගුලාසි
යනාදියට යොමුව

අනුකූල නොවීම.

කාර්යාල වක්‍රලේඛ

(1) අංක 2010/10
සංවර්ධන ණය
වක්‍රලේඛය.

7.3 ඡේදය

(I) කැරට් 18 අඩු රන් භාණ්ඩ භාර නොගත යුතු බවට වන නියමයට පටහැනිව අවස්ථා කීපයකදී බැංකුව විසින් කැරට් 18 අඩු උකස් භාණ්ඩ භාරගෙන තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. මෙකී භාණ්ඩ වල වටිනාකම රු.7,106,900 ක් විය.

- 17.2 ඡේදය (II) උකස් අත්තිකාරම් ලබාදීමේදී ගල් ගණනාවක් අඩංගු භාණ්ඩ වල බරින් අඩුකළ යුතු සාමාන්‍ය බර ප්‍රමාණය අඩුනොකර බදුල්ල ශාඛාව විසින් බැංකුවේ නිලධාරියෙකුට රු. 395,450 ක අත්තිකාරමක් ලබා දී තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

- 14.3 ඡේදය (III) උකස් භාණ්ඩ සම්බන්ධ කාර්තුමය භෞතික සත්‍යාපණයක් සිදු කිරීමට බැංකුව අපොහොසත් වී තිබුණි.

- (2) 2011 දෙසැම්බර් 23 දිනැති අංක 2011/13 දරන මුදල් වක්‍රලේඛය සියලුම අක්‍රීය ගිණුම් ක්‍රියාකාරී ගිණුම් බවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා අදාළ ගිණුම් හිමියන් දැනුවත් කිරීමේ නිවේදන ප්‍රසිද්ධ කළ යුතුව තිබුණද, එසේ කටයුතු නොකර, අවම තැත්පතු ප්‍රමාණයට වැඩියෙන් ඇති අක්‍රීය ගිණුම් වලින් සේවා ගාස්තු අයකර තිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය.

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශවලට අනුව, 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා බැංකුවේ මෙහෙයුම් කටයුතු වල මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු 240,793,906 බදු පසු ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූපී ඉකුත් වර්ෂයේ බදු පසු ලාභය රු 545,490,730 ක් වූයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු 304,696,824 කින් හෙවත් සියයට 56 කින් අඩුවී තිබුණි.

ඉහත පිරිහීමට ප්‍රධාන හේතූන් පහත දැක්වේ.

පහත විග්‍රහ කර ඇති පරිදි, 2013 වර්ෂයේ පොළී ආදායම හා පොළී වියදම පිළිවලින් සියයට පනහකින් සහ සියයට විසි නවයකින් වැඩි වී තිබුණු අතර ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී, පොළී නොවන ආදායම (ශුද්ධ) සියයට දහතුනකින් අඩුවී තිබුණි. ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී කාර්යමණ්ඩල පිරිවැය සියයට අටකින් වැඩි වී තිබුණි. උකස් අත්තිකාරම් වෙනුවෙන් වූ ප්‍රාග්ධන අලාභ සඳහා රු. 348,787,046 ක නිශ්චිත ප්‍රතිපාදනයක් වෙන්කිරීම හේතුවෙන් ණය සඳහා වන හානිකරන ගාස්තු හා අනෙකුත් අලාභ සියයට 291 කින් වර්ධනය වී තිබුණි.

විෂයය	වර්ෂය		විචලනය	
	2013 රු.මි.	2012 රු.මි.	රු.මි.	%
පොළී ආදායම	10,441	9,049	1,392	15.38
පොළී වියදම්	(5,939)	(4,612)	(1,327)	28.77
ශුද්ධ පොළී ආදායම	4,502	4,437	65	1.46
පොළී නොවන ආදායම්(ශුද්ධ)	480	419	61	14.56
මුළු මෙහෙයුම් ආදායම	4,982	4,856	126	2.59

ණය සඳහා වන හානිකරණ ගාස්තු සහ අනෙකුත් අලාභ	(547)	(10)	(537)	5370.00
ශුද්ධ මෙහෙයුම් ආදායම	4,435	4,846	(411)	(8.48)
කාර්ය මණ්ඩල පිරිවැය	(2,699)	(2,489)	(210)	8.44
අනෙකුත් වියදම්	(1,049)	(865)	(184)	21.27
එකතු කළ අගය මත බදු වලට පෙර ලාභය	687	1,492	(805)	(53.95)
එකතු කළ අගය මත බදු	(290)	(426)	136	(31.92)
බදු පෙර ලාභය	397	1,066	(669)	(62.76)
බදු වියදම	(156)	(521)	365	(70.06)
වර්ෂයේ ලාභය	241	545	-304	(55.78)

3.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.2.1 අරමුදල් පිරිවැය සහ එහි ප්‍රතිලාභ

ලැබී ඇති තොරතුරු සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අනුව, 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට සහ ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ අරමුදල් පිරිවැය හා ප්‍රතිලාභය පහත වගුවෙන් දැක්වේ.

අයිතමය	2013			2012		
	සාමාන්‍ය ශේෂය	පිරිවැය/ ආදායම	අනුපාතය	සාමාන්‍ය ශේෂය	පිරිවැය/ ආදායම	අනුපාතය
	රු. ,000	රු. ,000	%	රු. ,000	රු. ,000	%
ඉතිරි කිරීම් තැන්පත්	22,492,183	900,907	4.01	20,116,494	758,256	3.8
ස්ථාවර තැන්පතු/ තැන්පත් සහතික	36,156,783	4,607,587	12.74	30,315,563	3,502,796	11.6
මුළු තැන්පත්	58,648,966	5,508,494	9.39	50,432,057	4,261,052	8.4
ණය ගැනීම්						
ප්‍රති මූල්‍ය ණය	5,903,403	262,271	4.44	3,723,106	180,144	4.8
අනෙකුත් ණය ගැනීම්	1,378,230	168,011	12.19	1,881,448	171,182	9.1
මුළු ණය ගැනීම්	7,281,633	430,282	5.91	5,604,554	351,326	6.3
අරමුදල් වල මුළු පිරිවැය	65,930,599	5,938,776	9.01	56,036,611	4,612,378	8.2

(හරිත සාමාන්‍ය ප්‍රාග්ධන පිරිවැය)							
අනෙකුත් බැරකම්	3,625,624	-	-	4,397,576	-	-	
ප්‍රාග්ධනය	1,099,400	-	-	1,099,400	104,654	9.5	
සංචිත	3,158,299	-	-	3,209,284	-	-	
අඩු කළා:							
අනෙකුත් වත්කම්	2,398,289	-	-	3,559,373	-	-	
මූල්‍ය පිරිවැය	71,415,633	2,699,190	3.78	61,183,496	3,353,828	5.5	
පොදු කාර්ය පිරිවැය	71,415,633	1,016,078	1.42	61,183,496	186,117	0.3	
මුළු ප්‍රාග්ධන පිරිවැය	71,415,633	9,654,044	13.52	61,183,496	8,256,977	13.5	
ණය කළ ඔ	57,612,758	8,577,987	14.89	50,433,464	7,854,058	15.6	
ආයෝජන	13,802,875	1,862,946	13.5	10,750,032	1,195,088	11.1	
මූල්‍ය ප්‍රතිලාභය	71,415,633	10,440,933	14.62	61,183,496	9,049,146	14.8	
ආන්තිකය	71,415,633	786,889	1.1	61,183,496	792,169	1.3	
ගාස්තු මත පදනම් වූ අනෙකුත් ආදායම්	71,415,633	479,924	0.67	61,183,496	595,603	1.0	
ආන්තිකය	71,415,633	1,266,813	1.77	61,183,496	1,387,772	2.3	
බදු	71,415,633	455,996	0.62	61,183,496	946,936	1.5	
ශුද්ධ ආන්තිකය	71,415,633	820,817	1.15	61,183,496	440,836	0.7	

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) ප්‍රධාන වශයෙන්ම තැන්පතු සියයට 16 කින් ඉහළ යාම හේතුවෙන් ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී 2013 තැන්පතු පිරිවැය අනුපාතය සියයට 12 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණි.
- (ආ) අනෙකුත් ණය ගැනීම් සමඟ සැසඳීමේදී ප්‍රති මූල්‍ය ණය සියයට 59 කින් ඉහළ යාම හේතුවෙන්, 2013 වර්ෂයේ ණය ගැනීම් සියයට 30 කින් වර්ධනය වී තිබුණ ද ණය ගැනීම් පිරිවැය අනුපාතය සියයට 6 කින් අඩුවී තිබුණි.
- (ඇ) ඉහත දැක්වූ සියලුම කරුණු වල සාමූහික ප්‍රතිඵලක් ලෙස, ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේ දී 2013 වර්ෂයේ සාමාන්‍ය හරිත ප්‍රාග්ධන පිරිවැය සියයට 10 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණි.

3.2.2 වැදගත් අනුපාත

ඉදිරිපත් කරන ලද තොරතුරු වලට අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ බැංකුවේ ඇතැම් වැදගත් අනුපාත පහත දැක්වේ.

දර්ශකය	අංශයේ ප්‍රමිත අනුපාතය	තර්ථ	
	(බලපත්‍ර ලාභී විශේෂිත බැංකු)	2013	2012
ලාභදායීත්ව අනුපාත			
ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය	16%	3.61%	11.21%

ශුද්ධ පොළී අන්තිකය	2%	5.92%	6.65%
පොළී ආදායම මත ශුද්ධ පොළී ආදායම	28%	43.12%	49.03%
මුළු ආදායමට පොළී නොවන ආදායම්	12%	5.04%	4.89%
පොළී ආදායම මත පොළී වියදම	72%	56.88%	48.48%
ශුද්ධ පොළී ආදායම මත පොදුකාර්ය පිරිවැය	66%	37.09%	20.76%
මෙහෙයුම් වියදමට කාර්ය මණ්ඩල පිරිවැය	54%	72.01%	74.20%
සාමාන්‍ය වත්කම් මත ප්‍රතිලාභය	2%	0.54%	1.66%
ස්කන්ධය මත ප්‍රතිලාභය කොටසක ඉපයුම (රු.)	16%	5.84%	12.41%
	-	2.19	4.96
තෝලණ අනුපාත			

(I) ස්කන්ධය මත මුළු වත්කම්	10.71:1	19.12:1	15.66:1
(II) ස්කන්ධය මත ණය ගැනීම්	1.30:1	2.06:1	1.38:1
ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණතා අනුපාත			

(I) පලමු පෙළ (Tier I)	22	9.62	10.30
(II) දෙවන පෙළ (Tier II)	20	9.21	10.61
ද්‍රවශීලතා අනුපාත			

ද්‍රවශීල වත්කම් අනුපාතය	67%	25.51%	23.30%

මේ සම්බන්ධව පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) ගණනය කිරීමේ දෝෂ හේතුවෙන් ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණතා අනුපාතය අවම අවශ්‍යතාවය වූ සියයට 10ට වඩා අඩුවී තිබූ අතර පසුව එය සියයට 10.2 ක් ලෙස ගලපා තිබුණි.
- (ආ) බලපත්‍රලාභි විශේෂිත බැංකු වල සියයට 2 ක් වූ සාමාන්‍ය පොළී අන්තිකය සමඟ සැසඳීමේදී බැංකුව සියයට 5.92 ක ඉහළ පොළී අන්තිකයක් 2013 වර්ෂයේදී වාර්තා කර තිබුණි. සියලුම මෙහෙයුම් වියදම් අඩුකළ පසු බැංකුවේ ශුද්ධ අන්තිකය සියයට 0.7 ක් විය.
- (ඇ) බලපත්‍ර ලාභි විශේෂිත බැංකු වල මුළු ආදායමට පොළී නොවන ආදායමෙහි සාමාන්‍ය දායකත්වය වූ සියයට 12 සමඟ සැසඳීමේදී බැංකුවේ එම ප්‍රමාණය සියයට 5.04 ක තරම් වූ කැපී පෙනෙන තරම් පහළ මට්ටමක් පෙන්නුම් කෙරුණි. මෙම නිසා බැංකුව පොළී ආදායම්

කෙරෙහි වැඩි සැලකිල්ලක් දක්වා තිබීම, පොළී අනුපාත වෙනස් වීම් මත පීඩනයක් ඇති කිරීමට හේතු විය හැකිය.

(ඇ) 2013 බැංකුකරණ විග්‍රහයන්ට අනුව, බලපත්‍ර ලාභි විශේෂිත බැංකුවල මුළු වියදමෙන් (පොළී වියදම් හා ගාස්තු හා කොමිස් වියදම් හැර) සේවක මණ්ඩල පිරිවැයෙහි සාමාන්‍ය වූ සියයට 54 සමඟ සැසඳීමේදී බැංකුවේ එම අනුපාතය ඉතා ඉහළ අගයක් එනම් සියයට 72 ක් ලෙස වාර්තා විය.

3.2.3 බැංකු පරිත්‍ය වීම් විශ්ලේෂණ

2013 දෙසැම්බර් 31 ක දිනට වූ බැංකුවේ වත්කම් හා වගකීම් පැතිකඩ විග්‍රහයේදී මුළු දිගුකාලීන වගකීම් ප්‍රමාණය මුළු වත්කම් ප්‍රමාණයට වඩා බොහෝ හෙයින් ඉක්මවා යන බව නිරීක්ෂණය වේ. දිගුකාලීන ද්‍රවශීලතා පරතරය වර්ෂ 3ත් 5ත් අතර ප්‍රමාණයක් වූ අතර 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට එය වර්ෂ 5 ඉක්මවා පිළිවෙලින් රු.1,347,651,816 ක් හා රු.8,294,168,941 ක් වී තිබුණි. විස්තර පහත දැක්වේ.

	<u>මාස 0-3</u>	<u>මාස 3-12</u>	<u>වර්ෂ 1-3</u>	<u>වර්ෂ 3-5</u>	<u>වර්ෂ 5ට වැඩි</u>	<u>එකතුව</u>
<u>වත්කම්</u>	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
මුදල් හා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ඇති ශේෂ	226,501,435	-	-	-	-	226,501,435
බැංකු ශේෂයන්	10,918,990,363	4,701,220,405	-	-	-	15,620,210,767
අලෙවිය සඳහා ඇති මූල්‍ය වත්කම්	-	-	-	-	698,759	698,759
වෙනත් ගනුදෙනු කරුවන්ගෙන් ණය සහ ලැබියයුතු දේ	15,211,349,211	21,515,869,538	12,694,777,099	6,644,513,063	4,424,125,297	60,490,634,208
වෙනත් වත්කම්	329,083,419	1,090,065,343	17,655,810	2,901,303	4,835,505	1,444,541,379
මුළු වත්කම්	26,685,924,427	27,307,155,286	12,712,432,909	6,647,414,366	4,429,659,561	77,782,586,548
<u>වගකීම්</u>						
බැංකු වලට ගෙවිය යුතු මුදල්	526,838,382	2,439,697,383	3,638,650,255	1,879,450,667	-	8,484,636,687

වෙනත් ගනුදෙනු කරුවන්ට ගෙවිය යුතු	18,981,797,379	20,594,050,519	5,528,189,022	5,998,708,450	11,525,315,257	62,628,060,626
විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ සඳහා බැඳීම්	-	-	-	-	806,724,857	806,724,857
වෙනත් වගකීම්	1,847,708,223	347,902,523	39,741,115	116,907,065	391,788,388	2,744,049,313
මුළු වගකීම්	21,356,343,984	23,381,650,425	9,206,580,391	7,995,066,182	12,723,828,501	74,663,469,483
පරිනත වීමේ වෙනස	5,329,580,444	3,925,504,860	3,505,852,518	(1,347,651,816)	(8,294,168,941)	3,119,117,065

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

බැංකුවේ පහත සඳහන් ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර වලට අදාළ නිරීක්ෂණ පහත දැක්වේ.

(අ) **තැන්පත්**

බැංකුවේ තැන්පත් ව්‍යුහය තුළ වැඩි අවධානයක් යොමු වී ඇත්තේ අධි පිරිවැයක් සහිත ස්ථාවර තැන්පත් කෙරෙහි වන අතර 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට එම ප්‍රමාණය මුළු තැන්පත් වලින් සියයට 61 ක් විය. 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු පොළී වියදමෙන් සියයට 83 ක් ස්ථාවර තැන්පත් සඳහා වන පොළී වියදම් නියෝජනය කෙරුණි. අධි පිරිවැයක් සහිත තැන්පත් මත වැඩි විශ්වාසයක් තැබීම අරමුදල් පිරිවැය කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑ හැකිය.

(ආ) **ණය කළඹ**

2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට බැංකුවේ සමස්ථ ණය කළඹෙන් සියයට 38 ක් උකස් අත්තිකාරම් විය. උකස් අත්තිකාරම් මත වැඩි ණය අවධානයක් යොමු කර තිබීම බැංකුවේ ද්‍රවශීලතාවයට බලපෑ හැකිය. 2013 වර්ෂයේ දී මුළු ණය සහ අත්තිකාරම් වලට එරෙහිව අක්‍රීය ණය ප්‍රමාණය සියයට 7 ක් වූ අතර එය ඉකුත් වර්ෂයේ සියයට 4 ප්‍රමාණය සමඟ සැසඳීමේදී කැපී පෙනෙන වර්ධනයක් පෙන්නුම් කර තිබුණි.

4.2 මෙහෙයුම් ආකර්ශකෂමතා

2013 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා පළාත් හතක මෙහෙයුම් කටයුතු කරනු ලබන ශාඛා වලින් ලබාදී තිබුණු එකතුව රු.256,964,719ක් වූ ණය 2,933 කින් එකම වාරිකයක් හෝ අයකර ගැනීමට බැංකුව අපොහොසත් වී තිබුණි. මෙම නිසා, ණය අනුමත කිරීම හා ණය නියාමනය යන කටයුතු සඳහා විධිමත් ක්‍රම වේදයක් බැංකුව විසින් හඳුන්වා දී ඇති බව සැක සහිත විය.

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) හික්කඩුව ශාඛාව මගින් 2011 දෙසැම්බර් 13 දින ලබා දී තිබුණු රු. 10,000,000 ක ණය මුදලකින් එකම වාරිකයක් හෝ අයකර ගැනීමට බැංකුව අපොහොසත් වී තිබුණි. අවශ්‍ය කොන්දේසි සම්පූර්ණ කර නොතිබියදීත් ණය මුදල ප්‍රදානය කර තිබුණි. 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට අයවිය යුතු මුළු ශේෂය රු. 12,027,397 ක් විය.

ප්‍රධාන කාර්යාලයේ ණය සහ අයකර ගැනීමේ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් 2013 මැයි 22 දින නිකුත් කර තිබුණු ලිපිය මගින් දින 14 ක් ඇතුළත ණය මුදල පියවන ලෙසට ගනුදෙනු කරුවන් දන්වා යවා තිබුණි. එසේම, ගනුදෙනු කරු, ලබා දී ඇති කාලය ඇතුළත ණය මුදල පියවීමට අපොහොසත් වන්නේ නම් උකසට තබා ඇති දේපල වලට එරෙහිව නීතිමය පියවර ගන්නා ලෙසට දකුණු පළාත් ප්‍රාදේශීය සාමාන්‍යාධිකාරිවරයා වෙත ප්‍රධාන කාර්යාලය විසින් දන්වා තිබුණි.

එසේ වුවත්, පළාත් ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය මගින් ගනුදෙනුකරුවන් එරෙහිව කිසිදු නීතිමය පියවරක් ගත් බවට සාක්ෂි මගින් තහවුරු නොවුණි.

(ආ) දොඩම්ගොඩ ශාඛාව මගින් 2011 අගෝස්තු 10 දින " සමස්ථ ලංකා ප්‍රජා සංවර්ධන මණ්ඩලය " වෙත ණය මුදල් දහයක් ලෙස ලබාදී තිබුණු රු.16,819,437 ක්, තනි ණය මුදලක් ලෙස ප්‍රති ලේඛනගත කර තිබුණි. විවෘත කර තිබුණු ණය ගිණුම හා ණය ගිවිසුම අනුව ප්‍රති ලේඛනගතකර තිබුණු මුදල අතර රු.684,000 වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. ණය ප්‍රති ලේඛනගතකර තිබුණ ද, අයකර ගැනීම් සතුටු දායක නොවිණි. 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට අයවිය යුතු ප්‍රාග්ධන ශේෂය හා පොළීය පිළිවෙලින් රු.15,285,828 ක් හා රු.2,606,598 ක් විය. ණය අයකර ගැනීම සඳහා බස්නාහිර පළාත් වාණිජ මහා අධිකරණයේ නඩුවක් ගොනු කර තිබුණි.

(ඇ) **වී අලෙවි මණ්ඩලයට ණය ප්‍රදානය කිරීම**

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(i) ණය ගිවිසුමට අනුව වටිනාකම රු.250,000,000 ක්වූ ණය මුදලක් සියයට 12 පොළී අනුපාතයක් මත 2010 නොවැම්බර් මස වී අලෙවි මණ්ඩලය වෙත ප්‍රදානය කර තිබුණි. ණය මුදල මාස හයක් ඇතුළත නිරවුල් කළ යුතුය. මණ්ඩලය නියමිත කාලය තුළ ණය මුදල නිරවුල් කර නොතිබුණු අතර තවත් මාස 06 ක කාල දිගුවක් බැංකුව විසින් මණ්ඩලයට ප්‍රදානය කර තිබුණි. විශේෂ පාලක මණ්ඩලය අනුමැතියක් මත පොළී අනුපාතයද සියයට 12 සිට සියයට 8 දක්වා අඩුකර තිබුණි. පසුව මෙම ණය මුදල 2011 අගෝස්තු 31 දින අයකර ගෙන තිබුණි.

මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පොළී අනුපාතය අඩුකිරීම හේතුවෙන් බැංකුවට රු.11,260,273 ක පොළී ආදායමක් අහිමි වී තිබුණි.

(ii) වී අලෙවි මණ්ඩලය වෙත සියයට 12 පොළී අනුපාතය මත රු.130,473,988 ක තවත් ණය මුදලක් 2010 ඔක්තෝබර් සිට 2011 පෙබරවාරි කාල පරිච්ඡේදය වෙනුවෙන් ලබාදී තිබුණි. ණය මුදල ප්‍රදානය කිරීමෙන් පසුව පාලක මණ්ඩලයේ විශේෂ අනුමැතිය මත පොළී අනුපාතය සියයට 12 සිට සියයට 8 දක්වා අඩුකර තිබුණි. ප්‍රධාන වශයෙන්ම පොළී අනුපාතය අඩු කිරීම හේතුවෙන් බැංකුවට රු.2,868,429 ක අලාභයක් සිදුවී තිබුණි.

4.3 අභ්‍යන්තර පාලනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) වැදගත් මෙහෙයුම් කේෂ්ත්‍ර වල අනුමත හා ලිඛිත අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමවේදයන් ක්‍රියාත්මකව නොපැවතුණි. ණය මුදා හැරීම, අයකරගැනීම් හා ණය අවදානම් කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති සහ උකස් මෙහෙයුම් රෙගුලාසි මේ දක්වා කෙටුම්පත් මට්ටමේ පවතී.
- (ආ) ණය මුදලට එකතු කිරීම්, ණය කාලය දීර්ග කිරීම් , ණය අධීක්ෂණය හා පසුව වන එකඟතාවයන්, ණය කාලය අවසන් වීමට පෙර බේරුම් කිරීම්, ණය මිලකරණය හා ණය ගැණුම්කරුවන්ට වරණීය පොළී අනුපාත ප්‍රදානය කිරීම, පොළී අත්හැර දැමීමට හා ණය කපා ගැනීමට අදාළ පිළිවෙත් හා අධිකාර බලය සහ ගුණාත්මක නිර්ණායකයන්ට අනුව ණය ගිණුම් අක්‍රිය ණය ලෙස වර්ගීකරණය කිරීම යන අංශයන්ට බැංකුවේ වර්තමාන ණය ප්‍රතිපත්තිය මඟින් නිශ්චිත මාර්ගෝපදේශයන් සපයනු නොලබන බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඇ) වාර්ෂිකව ණය සමාලෝචනය කිරීමට සහ ණය ගැනුම් කරුවන් යාවත්කාලීනව ප්‍රමාණනය කිරීමට අවශ්‍ය යාන්ත්‍රණක් නොතිබුණි.
- (ඈ) ශාඛාවල මෙහෙයුම්කටයුතු වලට අදාළව විධිමත්ව පිළියෙල කරන ලද අභ්‍යන්තර පාලන අත්පොතක් නොවීම හේතුවෙන් ශාඛා මෙහෙයුම් කටයුතු වල සංගතභාවයක් නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඉ) ලිපි ද්‍රව්‍ය, ඉන්වෙන්ට්‍රි, තැගි අයිතම, පාස් පොත් පාලනය, සුරක්ෂිතාගාර පාලනය, ස්ථාවර තැන්පතු සහ උකස් භාණ්ඩ වෙන්දේසි යනාදි කටයුතු වලට සම්බන්ධ ඇතැම් වැදගත් ලේඛන ශාඛා විසින් නඩත්තු කර නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

4.4 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) ග්‍රාමීය නියෝජිතයන් විසින් එකතු කරන ලද මුදල් අදාළ බැංකු ශාඛාවලට භාර නොදී සැලකිය යුතු කාලයක් රඳවාගෙන තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. (උදා: බේරුවල ශාඛාව)
- (ආ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සැලකිය යුතු ණය ප්‍රමාණයක් ප්‍රදානය කර ඇති එක් එක් ණය ගැතියන්ගේ භානිකරණයන් සඳහා මට්ටමක් (threshold) ඇති කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නියම කර තිබුණ ද බැංකුව එසේකර නොතිබුණි.

4.5 වංචනික ස්භාවයේ ගනුදෙනු

මේ සම්බන්ධව පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) රාජ්‍ය ආයතනයකට අයත් රු.2,985,550 ක වෙක්පතක් අදාළ රාජ්‍ය ආයතනයෙහි බැංකු ගිණුමේ තැන්පත් කරනු වෙනුවට, ඉහත රාජ්‍ය ආයතනයේ සේවකයෙකු විසින් කභවත්ත ශාඛාවේ අළුතින් ආරම්භකර තිබුණ ඉතිරි කිරීමේ ගිණුමකට ව්‍යාජ හැඳුනුම්පත් ඉදිරිපත් කර තැන්පත් කර තිබුණි. බැංකු කාර්යාල සහායකයෙකු ලෙස කටයුතු කළ අයෙකු මුදල් අයකැම් ලෙස වැඩ බලන අවස්ථා කිහිපයකදී මෙම ගිණුමෙන් මුදල් ඉවත් කරගෙන තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. ගෙවීම් සඳහා ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයෙන් ආවරණ අනුමැතිය ලබා ගෙන නොතිබුණු බව තවදුරටත් නිරීක්ෂණය විය. එසේම, ඉහත කාර්යාල සහායකට සේප්පුවේ

දෙවන යතුර භාවිතා කිරීමටද ඉඩදී තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. මේ සම්බන්ධව විමර්ශන දැනටමත් කරගෙන යමින් පවතී.

(ආ) ගනුදෙනු කරුවෙකුගේ පුද්ගලික විදේශ සංචාරයක් වෙනුවෙන් බැංකුවේ බදුල්ල ශාඛාව විසින් රු.1,500,000 ක ස්ථාවර තැන්පත් ලදුපතක් නිකුත් කර තිබුණි. ගිණුම විවෘත කර තිබුණේ 2012 ඔක්තෝම්බර් 17 දින වුවද 2012 අගෝස්තු 03 දින ශේෂ සනාථ කිරීමේ ලිපි ගනුදෙනුකරුට යවා තිබුණි.

4.6 හඳුනාගත් පාඩු

බැංකුව නඩත්තු කර තිබුණු වාර්තා වලට අනුව, පහත සඳහන් අභ්‍යන්තර උකස් අලාභ විගණනයේ නිරීක්ෂණය විය.

අලාභයේ ස්වභාවය	අලාභයේ ප්‍රමාණය
-----	-----
	රු.
බැංකුව විසින් නිකුත් කළ උපදෙස් නොසලකා උකස් අත්තිකාරම් නිදහස් කිරීම	18,493,061
ගන්දර සහ දෙවිනුවර ශාඛා දෙකෙහි උකස් නිලධාරියා විසින් ව්‍යාජ අයිතමයන් රන් සුරක්ෂිත ලෙස ලබා ගෙන අත්තිකාරම් නිදහස් කර තිබීම	7,580,500
	<u>26,073,561</u>

මේ සම්බන්ධව පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- මේ සම්බන්ධව රු.3,128,020 ක ප්‍රතිපාදනයක් ගිණුම් වල සලසා ඇති අතර බැංකුව නිකුත් කළ උපදෙස් නොසලකා උකස් අත්තිකාරම් මුදා හැරීම සම්බන්ධ විමර්ශන දැනටමත් සිදු කරමින් පවතී.
- රක්ෂණ සංස්ථාවට දැනුම් දීම ප්‍රමාද වීම හේතුවෙන් ව්‍යාජ භාණ්ඩ සම්බන්ධයෙන් වූ පාඩුව අයකර ගැනීමට 2014 අගෝස්තු මාසය අවසානය දක්වා බැංකුවට නොහැකි වී තිබුණි.

4.7 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

බැංකුව විසින් රු.මිලියන 500 ක මුදලක් 2012 වර්ෂයේදීද, තවත් රු.මිලියන 500 ක මුදලක් 2013 වර්ෂයේදීද මහා භාණ්ඩාගාරය වෙත ප්‍රේෂණය කර තිබුණි. එසේ වුවත්, මේම මුදල් ඉදිරියට කළ ගෙවීම් ලෙස බැංකුව විසින් වැරදි ආකාරයට ගිණුම්ගත කර තිබුණි.

4.8 ප්‍රමාද වූ ව්‍යාපෘති

ප්‍රධාන බැංකුකරණ පද්ධතිය (CBS) ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රමාදය.

බැංකුව සහ ශ්‍රී ලංකාවේ හා ඉන්දියාවේ තොරතුරු තාක්ෂණ (IT) සමාගම් දෙකක් අතර ප්‍රධාන බැංකුකරණ පද්ධතිය සඳහා අතට පාඩු දීමනා හා අදාළ වන බදු රහිතව රු.116,422,678 මුදලකට ගිවිසුම් තුනකට 2011 දෙසැම්බර් 09 දින එලඹ තිබුණි. පසුව 2012 සැප්තැම්බර් 18 දින බැංකුව හා ශ්‍රී ලංකාවේ තොරතුරු තාක්ෂණ සමාගමක් අතර රු.44,812,678 ක පිරිවැයකට තවත් ගිවිසුමක් අත්සන් කර තිබුණි. 2013 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා බැංකුව විසින් මේ වෙනුවෙන් රු.175,234,390 ක පිරිවැයක් දරා තිබුණි. එසේ වුවත්, බැංකු ශාඛා 266 ක් අතරින් ශාඛා 131 ක් පමණක් මේ දක්වා පද්ධතිය මඟින් ආවරණය කර තිබුණු අතර පෞද්ගලික සමාගමක් මඟින් සිදුකර තිබුණු පද්ධති විගණනයක් මඟින් පද්ධතියට අදාළ දෝෂ 93 ක් හඳුනාගෙන තිබුණි. මෙකී දෝෂ වලින් ඇතැම් දෝෂ නිවැරදි කර තිබුණු අතර ඇතැම් දෝෂ සේවා සැපයුම් ආයතනය මඟින් හෝ බැංකුවේ තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය මඟින් විසඳිය යුතුව ඇත.

5. ගිණුම් කටයුතු භාවය සහ යහපාලනය

5.1 සංයුක්ත සැලැස්ම

2011-2015 කාලපරිච්ඡේදය වෙනුවෙන් බැංකුව සංයුක්ත සැලැස්මක් පිළියෙල කර තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ලගාකර ගත යුතුව තිබුණ නමුත් ලගාකර නොගත් ඉලක්කයන් සාරාංශ කර පහත දැක්වේ.

අයිතමය	ඉලක්කය	තරා	විචලනය
	රු.,000	රු.,000	රු.,000
බදු පසු ලාභය	1,442,577	240,794	1,201,783
ආයෝජන	22,746,514	15,620,910	7,125,604
ණය හා අත්තිකාරම් (ශුද්ධ)	65,123,301	60,490,634	4,632,667
ගණුදෙනු කරුවන්ගේ තැන්පත්	81,205,319	62,628,061	18,577,258

- සංයුක්ත සැලැස්මට අනුව, 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට බැංකුව විසින් ක්‍රියාකාරී අක්‍රීය නොවන ණය (NPL) අනුපාතය සියයට 4ට අඩුවෙන් පවත්වාගෙන යාමට සැලසුම් කර තිබුණද, 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට එය සියයට 7 ක් නියෝජනය කෙරුණි.
- 2013 වර්ෂයේ බැංකුවේ ශාඛා සංඛ්‍යාව 375 දක්වා වැඩි කිරීමට සහ ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍රණයක් ආරම්භ කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි. එසේ වුවත්, ක්‍රියාත්මකව පැවති ශාඛා සංඛ්‍යාව 265 ක් පමණක් වූ අතර ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍රණයක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වාම ස්ථාපනය කර නොතිබුණි.

5.2 ප්‍රසම්පාදන සැලසුම

බැංකුව විසින් 2013 වර්ෂය සඳහා ප්‍රසම්පාදන සැලසුමක් පිළියෙල කර නොතිබුණි.

5.3 අයවැය පාලනය

අයවැය ගත සහ තත්‍ය අයිතමයන් අතර සියයට 40 සිට සියයට 204 ක් දක්වා වූ විචලනයන් නිරීක්ෂණය වූයෙන් අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන උපකරණයක් ලෙස භාවිතා කර නොතිබුණු බව පෙන්වුම් කෙරුණි. එවැනි අවස්ථා කීපයක් පහත දැක්වේ.

	අයවැයගත	තත්‍ය	විචලනය	
	රු.,000	රු.,000	රු.,000	%
මුදල් සහ කෙටිකාලීන අරමුදල්	500,000	226,501	273,499	54.7
වෙනත් වත්කම්	5,200,000	1,700,174	3,499,826	67.3
වෙනත් ආදායම්	386,740	553,772	167,032	43.2
ගාස්තු සහ කොමිස් වියදම්	126,829	73,847	52,982	41.8
ණය අලාභ සඳහා වෙන් කිරීම්	180,249	547,184	366,935	203.6
අනෙකුත් පොදු කාර්ය වියදම්	393,608	235,015	158,593	40.3

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේ දී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු, මුදල් පනතේ 13(7) (ඒ) වගන්තිය ප්‍රකාරව නිකුත් කරන ලද මාගේ විස්තරාත්මක වාර්තාවෙන් බැංකුවේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට යොමු කරන ලදී. පහත සඳහන් කේෂ්ත්‍ර පිළිබඳ විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතු වේ.

- (අ) ණය පරිපාලනය.
- (ආ) මානව සම්පත් කළමනාකරණය.
- (ඇ) යහ පාලනය.
- (ඈ) උකස්කිරීම.
- (ඉ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ උපදෙස් වලට අනුකූල වීම.
- (ඊ) අයවැය පාලනය.
- (උ) කාර්ය මණ්ඩලවල පිරිවැය.
- (ඌ) ව්‍යාපාර ප්‍රවර්ධන කටයුතු.